

Peter Ditlevsen: INGEborg BUHL - FOREDRAG - NOTER

(1890-1982)

Forældre

Søskende

Frants Buhl

Frieda Buhl

Agnete, Ingeborg, Hjalmar, Ellen

Barndom

Ungdom

I familien blev hun kaldt Borg, senere
Moster Borg

Dokument for
Ellens
indskrivning på
Vemmetofte
adelige
Frøkenkloster.

Vi underskrevne, Vemmetofte adelige Frøken-
Klosters allernaadigst anordnede Direktion

tilstår hermed: at Frøken *Ellen Buehl*, en Datter
af Professor ved Universitetet Dr. phil. *Frank*
Tider William Buehl og født d. 29de April 1880
er Dags Dato indskreven til Vemmetofte Kloster, og for
hende som

i Folge
Fundationens XI. Artikel erlagt Indskrivningspenge 1000 Kr. *Marica*
i *betændte Kroner*

Thi bliver bemeldte Frøken *Ellen Buehl*

derimod efter den
ved Anmeldelsen bestemte Indskrivnings-Orden, ifølge denne Police, som ved
Giftermaal eller Dødsfald bliver Klosteret at tilhagesende, beovttiget til Plads i
bemeldte Vemmetofte Kloster næst efter *Frøken Marie Leth*,
bethe Wethergaard

og tillige i saadan Folge ved foresaldende Vacance, at
nyde den Ophørsel en Klosterfrøken i bemeldte Kloster tilkommer; hvilket
herved med vore Hænders Underskrift og Klosterets hestrykte Segl bekræftes.

Directionen for Vemmetofte Kloster, den 11de Maj 1886.

Emilie Hovind,
Louise Leth,
Christine Tegner,
E. V. Michaëlsen

Christine Tegner

Tilsvarende
blev udstedt for
Ingeborg til
Roskilde
adelige
Jomfrukloster

Sommerhuset i Vedbæk

I årene 1890-98 var Frants Buhl professor ved Universitetet i Leipzig. Familien tilbragte sommerferierne i Vedbæk.

I 1898 vendte Buhl som professor tilbage til Københavns Universitet.

Søsteren Ellen var i årene 1905-11 lærerinde på Døveinstituttet i Fredericia

Undervisning i tegnsprog

*Ellen – portrætmaleri
(1880-1960)*

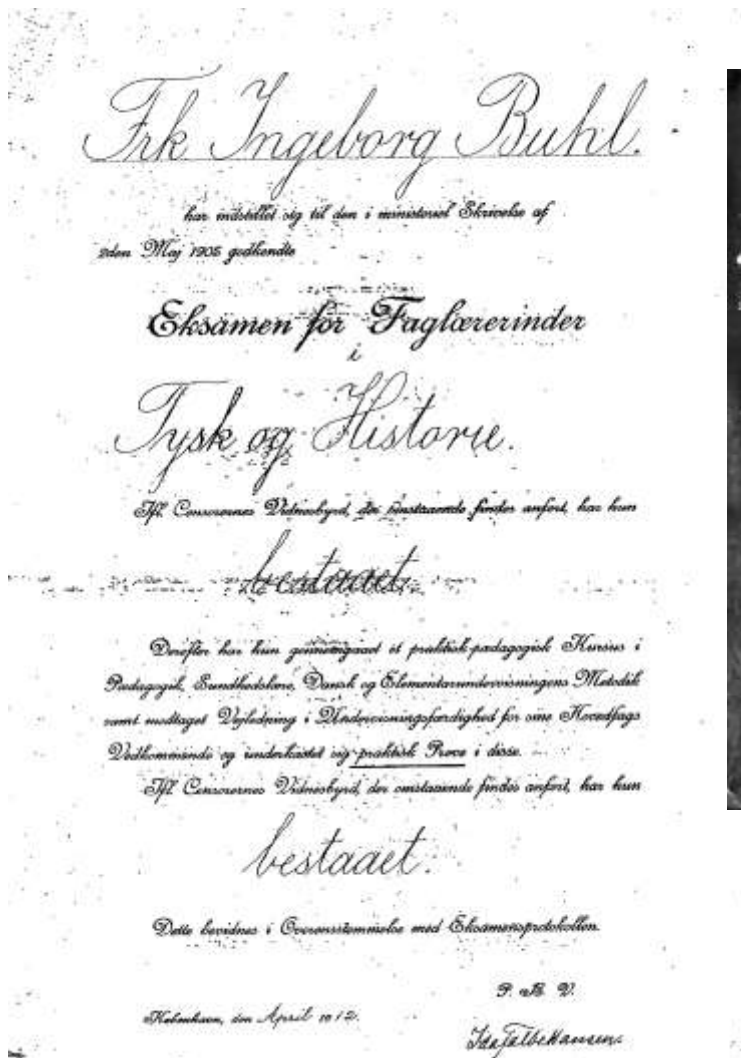
Ellen indgik ægteskab med Christian Thygesen, 1912-18 Sorenskriver (dommer) på Færøerne, 1919-33 dommer i Grenå, 1933-48 civildommer i Roskilde

Bror Hjalmar (1883-1915), læge,
død af tuberkulose.

Søster Agnete (1887-1977)

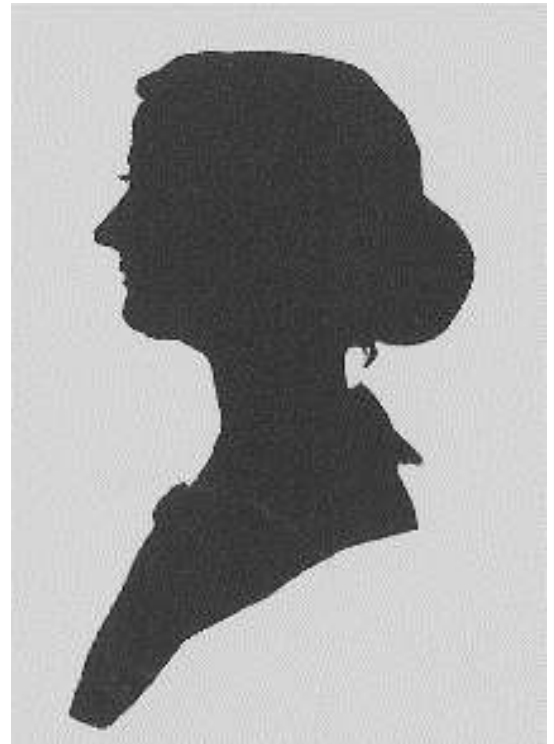
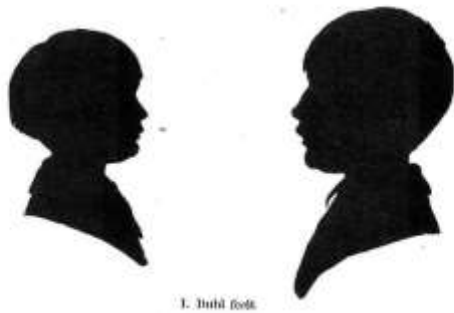
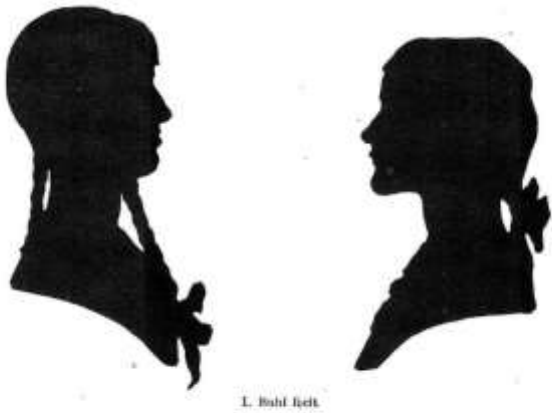
1912 Faglærereksamen

Underviste derefter en periode på
Hesselager Kursus på Fyn.

Privatlærerinde på Langesø hos godsejer Berner Schilden Holsten for familiens børn, Sophie, Regitze, Henrik, Godske

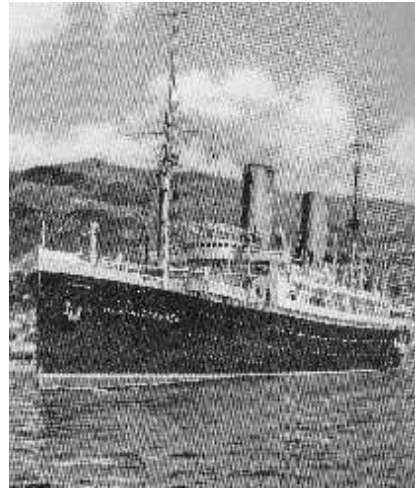
Ingeborg Buhls papirklip af børnene og sig selv

Rejser efter Første Verdenskrig: Paris, Belgien og Holland. Luftrejse i Flyvningens barndom, der endte med en nødlanding på en mark i Belgien.

Senere med sin Far på rejse til Athen.

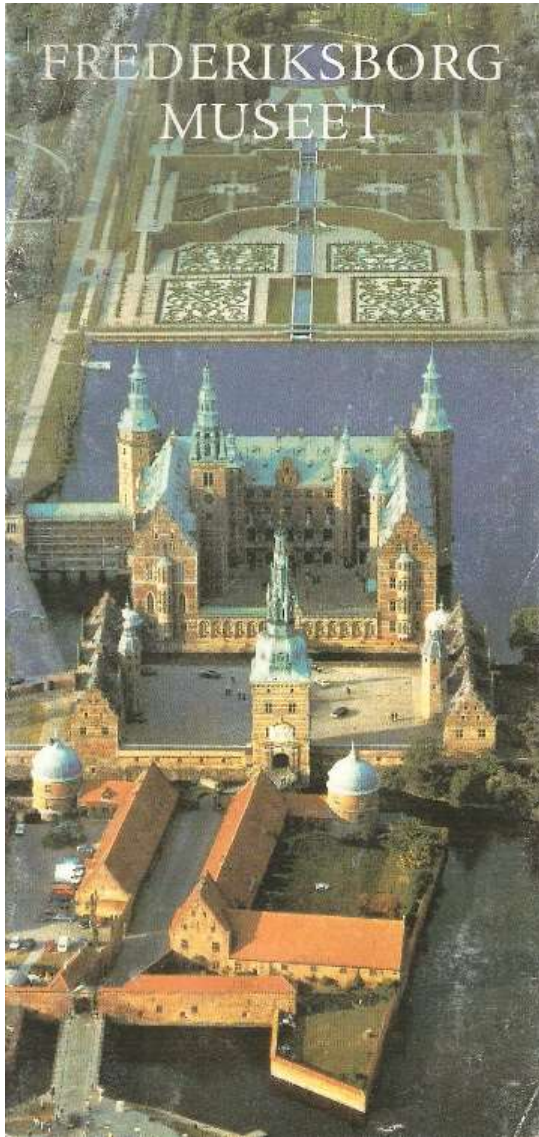
Krydstogt til Tenerife, Palæstina.

Sammen med sin forældre boede hun om sommeren i Fredensborg, hvor hun til et selskab optrådte i et stykke forfattet af deres ven højesteretssagfører Guy Shaw. Da hun ikke fandt, at Shaws tekst var tilfredsstillende, lavede hun om på den – til værtens store ophidselse.

Flyttede med sine forældre til Holmegårdsvej i Hillerød, med udsigt til slottet, som ses på faderens ex libris.

Fik arbejde på Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg under direktør Otto Andrup, bl.a. med identificering af gamle portrætter – til tider noget af en detektivopgave.

Forfattede og tegnede hvert år til Jul en udgave af Blæksprutten til familien Andrup

Ingeborg Buhl sammen med sine søstre Ellen og Agnete 1928

I 1934 og 1936 mistede Ingeborg Buhl begge sine forældre, hvorefter hun flyttede til Roskilde adelige Jomfrukloster, hvor hun boede frem til 1977.

Konventualinder

Ingeborg Buhl nr. 3 f.v.

Med sine erfaringerne fra Frederiksborg museet udgav Ingeborg Buhl nedenstående bøger om Klosterets historie

1949 sammen med Arthur Fang i anledning af Klosterets 250 år

1961 udgivet af Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg

Piet van Deurs forfattede bogen ved Klosterets 300-års jubilæum. Her skriver han under overskriften ”Da konventualinderne reddede Klosteret”

”I 1947 var Klosteret i en så trængt økonomisk situation, at patronerne var ved at sælge det hele til Roskilde Kommune, der ville indrette bymuseum i bygningerne. Da Ingeborg Buhl blev klar over disse planer, skrev hun et brev til Patronatet på konventualindernes vegne med tilbud om besparelser ved at nedlægge fælleshusholdningen. Et af alternativerne havde været at overføre klosterdamerne til det dengang meget forfaldne Selsø Slot.

Inden hun afsendte brevet, spurgte hun klosterforvalteren, oberst Løkkegaard om hvornår det ville være opportunt at sende det. Hun fik svaret: Det skal De gøre øjeblikkeligt! Han vidste nemlig, at der var berammet et møde et par dage efter mellem patronerne og Roskilde Byråd med henblik på salg. Brevet blev afsendt 3.juni 1947. Allerede tre dage efter forelå svaret: En accept om at nedlægge fælleshusholdningen. Under hånden fik Ingeborg Buhl at vide, at damernes skrivelse havde fået patronerne til at droppe tanken om salg. Det er således frk. Buhls store fortjeneste, at vi endnu i dag har denne fredfyldte oase midt i det moderne bysamfunds pulserende liv. Fælleshusholdningen ophørte 1. september 1947.

Ingeborg Buhl prøvede også at slå et slag for, at enker kunne optages – som hun sagde til Ninka i Politiken: Jeg har skrålt op om, at lad os også få enkerne med, de trænger hårdere end nogen af os andre, og som tiden er nu, får de sandt for dyden ikke nogen ægte jomfru mere.”

Klosteret, 1935-77

Billeder fra stuerne

Ingeborg Buhl som forfatterinde

Medlemskort Dansk Forfatterforening

Samlet forfatterskab – 0,8 hyldemeter

Bibliografi – fylder 8 A4 sider.

Romaner, digtsamlinger, novellesamlinger og essaysamlinger – 27 ialt.

Erindringer: 2 bind

Oversættelser: 6 titler

Hasselbalchs Kulturbibliotek – 25 bind

Ordbøger: 3

Kronikker: 70, deraf 32 til Politiken

Tidsskriftartikler, noveller og artikler i årbøger: 41

Andre avisindlæg, debatindlæg, anmeldelser, læserbreve m.v.: 72

Om Ingeborg Buhl: Interviews, artikler, leksika m.v.: 40

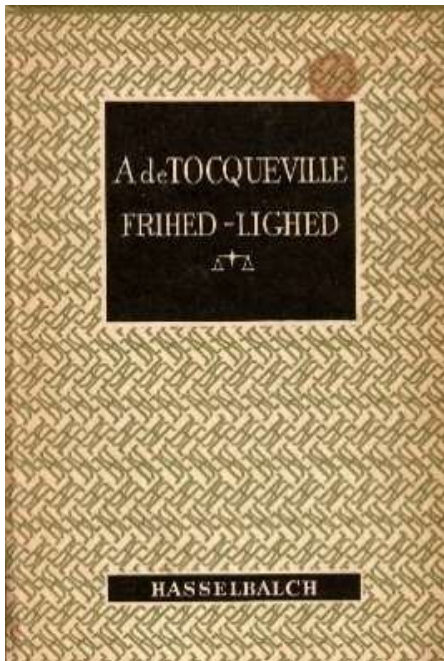
Samt en omfattende korrespondance, der er afleveret til Det kgl. Bibliotek

Uddrag af anmeldelser af nogle af Ingeborg Buhls tidligere bøger:

»Det er digtning man møder. En mærkelig og overlegen, ironisk og fuld af følsom medviden er denne forfatterpersonlighed.« *Emil Frederiksen.* »En tankedyb syntese af tradition og modernisme.« *Peder Hesselå.* »En næsten ufatte- lig ordskat, hvor den der vil pludselig kan se hvor rigt og smukt det danske sprog er.« *Hanne Kaufmann.* »Det er en dyrekøbt og dog forunderlig fordomsfri livsvisdom, der giver hendes noveller deres særpræg og tiltrækningskraft, deres dybdevirkning.« *Jens Kistrup.* »Tingene står klart og alligevel omgivet af poetisk, stemningsskabende lys . . . Evne til at føre en fortælling kraftigt og spændende igen- nem.« *Bent Mohn.* »Den store horisont passer godt til hendes kulturelle spændvidde og spillende novellistiske fantasi . . . *Papirkuglen* er stor, den er gotisk.« *Jacob Paludan.* » . . . spænder over mange oktaver.« *Hakon Stangerup.*

- Jeg siger som Stauning, da tyskerne kom, hr. fotograf: Dette sker under protest! Det var den spøgefulde velkomst hos 65aarige frk. Ingeborg Buhl, der er sengeliggende det meste af aaret, men som sandelig ikke har ligget i dvale. Frøkenen har vidtspændende interesser. Hun fotograferer, spiller, maler og laver smukke farveklip. Da sygdommen lænkede hende til sen- gen, gav hun sig til at oversætte til Hasselbalchs kulturbibliotek. Foreløbig har hun oversat Shelley, Schopenhauer og Fröding, og en italiensk over- sættelse er paa trapperne. - Dejlige og spændende opgaver, siger frk. Buhl. - Men et stort arbejde. For man maa læse det meste af hver forfatters pro- duktion for at kunne fordanske de smaa koncentrerede ting til kultur- biblioteket

Hasselbalchs Kulturbibliotek, der i årene 1945-70 udgav ca. 300 bind, hvoraf de 25 redigeret af Ingeborg Buhl.

Små bøger på c. 100 sider, der ofte for første gang introducerede nye forfattere på dansk.

Redigeret af Jacob Paludan, som har dediceret sin Essaysamling "Landevejen og tankeveje" til Ingeborg Buhl – "uforlignelig medarbejder ved en bogserie"

Foruden egne bøger virkede IB som sproglig konsulent for mange af seriens øvrige bøger, oversat fra svensk, norsk, engelsk, tysk, hollandsk, fransk, italiensk, spansk...

Ingeborg Buhls 25 bind:

- 104 Shelley: Forsvar for poesien
- 121 Schopenhauer: Om bøger og læsning
- 140 Gustav Fröding: Løst og fast
- 150 Hans Larsson: Intuition
- 156 Uforbeholdne breve fra Leonore Christines tid
- 162 Papini: Den himmelske og den jordiske kærlighed
- 164 Schopenhauer: Om døden og vort sande væsens udødelighed
- 168 Simon Vestdijk: Min brune ven
- 172 Fredrikke Bruun: Romersk drama
- 180 Jonas Lie: Trolde
- 182 Montesquieu: To persere i Paris
- 191 E. Vaquer: Halvfjerds gange syv
- 198 Bernard Shaw som musikkritiker
- 202 Tocqueville: Frihed – lighed
- 216 Oscar Wilde: De profundis
- 219 Albert Schweitzer: Goetheana
- 226 G. Leopardi: Dialoger
- 229 Pirandello: Syv noveller
- 250 Skyggen over Fritz Reuters liv
- 255 Oluf Lagerkrantz: Den vedvarende skabelse
- 258 Harry Martinson: Udsigt fra en græstue (afsnit "Om naturbeskrivelse")
- 267 Thoreau: Civil lydighedsnægtelse
- 270 Nelly Sachs: Eli
- 276 Lavaters hemmelige Danmarksrejse
- 283 Multatuli: Drømmen om Insulinde (Max Havelaar)

Ved en reception – Jacob Paludan i midten

”På sporet af det uforgængelige” – udvalgte introduktioner fra Ingeborg Buhls 25 bind: Om sin motiv for udgivelsen skriver Paludan: ”Ofte har jeg for min egen skyld genlæst Ingeborg Buhls forord og håbet at de engang måtte udkomme som særbind.

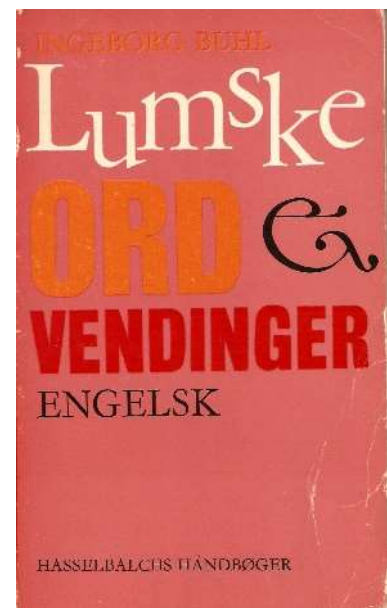
Hun medførte til opgaven nogle helt ekstraordinære kvalifikationer

Hvad skal der ikke til blot af sproglige kundskaber, nej indforståethed med fremmedsprogene... Dertil kom en indføling med forfatternes litterære og historiske baggrund... Og endelig kræves der for at skrive en god indledning en pen, der beherskede det danske sprog...”

Bag hver udgivelse lå en grundig research – gennemgang af et omfattende materiale for at udestillere det centrale.

Og for at sikre, at alt blev korrekt: Hun fortalte om Karen Blixen, som engang blev overtalt til at læse en ny bog; men da forfatteren skrev om lærkesang i september, lagde hun bogen til side. Det kunne ikke accepteres.

Ingeborg Buhl som oversætter - eksempler

Lotte Fang morede sig over Sort Dekameron: erotiske fortællinger oversat af en klosterfrøken!

Lumske ord og vendinger, engelsk tysk og fransk – ord der kan narre en oversætter, f.eks. eventually: på dansk betyder eventuelt måske; på engelsk betegner ordet det modsatte: noget der vil ske i den kommende tid.

I enqueten betegnes hun af oversætter Martin Askfelt som ”Sproggeniet”: ”Hun var en fremragende oversætter af mindst seks landes bedste litteratur fra originalproget: Tysk, engelsk, svensk, hollandsk, fransk, italiensk, spansk – og russisk.”

Hun fortalte selv, at for at være en god oversætter måtte man beherske sit eget sprog.

I 1971 modtog hun danske oversætteres ærespris – som blev fejret på Klosteret, med priorinden, Manon Wedell-Neergaard.

1966: Dansk Forfatterforening. Kollegernes ærespris

Hendes Majestæt Dronningens Kabinetssekretariat

Undertegnede

Hendes Majestæt Dronningens kabinetssekretær gør herved vitterligt:

At Hendes Majestæt under 28. juli 1975 har tildelt

Forfatterinden Ingeborg B u h l ,

Konventualinde i Roskilde Kloster,

den kongelige belønningsmedaille af 1. klasse med krone.

Amalienborg, den 30. juli 1975.

M. Wahl
M. Wahl

Tegning af Hans Bendix, Politiken

Borg var ikke begejstret

Novellen var Ingeborg Buhls foretrukne udtryksform. Hun udgav 10 novellesamlinger,

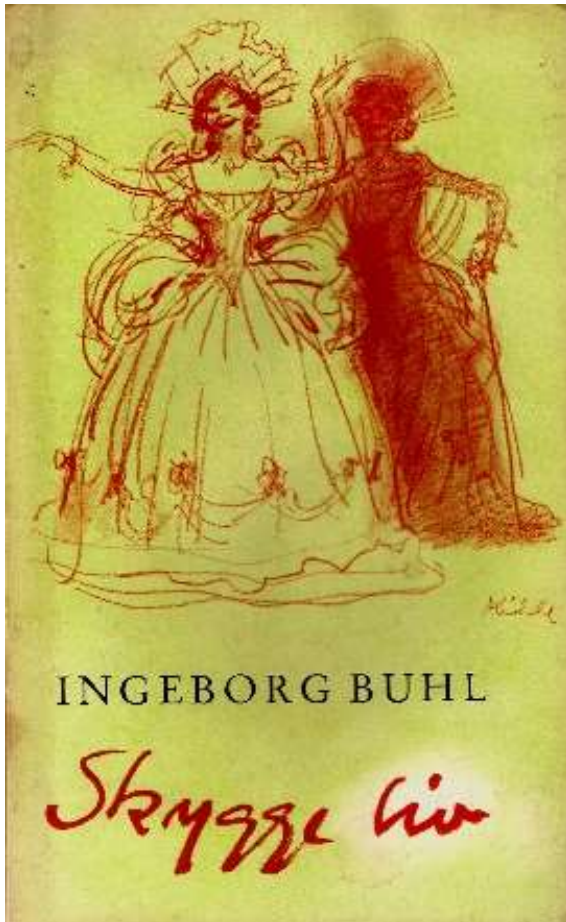
f.eks. Den gale fru Anne (1972)

Genudgivet 2017

I 1977 flyttede Ingeborg Buhl på plejehjemmet Himmelev gamle Præstegård.

Efter Klosteret var det en hel ny verden for hende, med søde unge mennesker. En søndag ved frokosttid hørte jeg en der kaldte: ”Vil du have en snaps, Buhl?”, hvortil hun efter lidt tøven svarede ”Ja tak!”

Her skrev hun en sidste novelle: ”Skyggeliv? Maskebal på hjemmet” om beboerne på et plejehjem, der gør oprør mod en streng forstanderinde.

(Poul Kristensens Forlag, 1977)

Genudgivet 2017

1980 90 års dagen, fejret i Riddersalen på Klosteret.

Festmiddag med ca. 25 gæster.
t.h. repræsentanter for de to
yngste generationer.

Juni 1980

Familiesammenkomst i Skodsborg i anledning af de 90 år - hun havde ikke selv børn, men en omfattende efterslægt i 3 generationer.

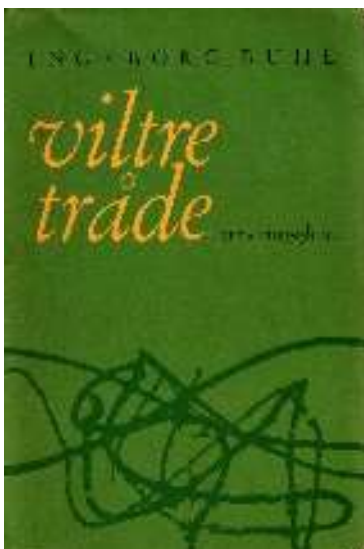
April 1982 Begravelsen i Himmelev Kirke

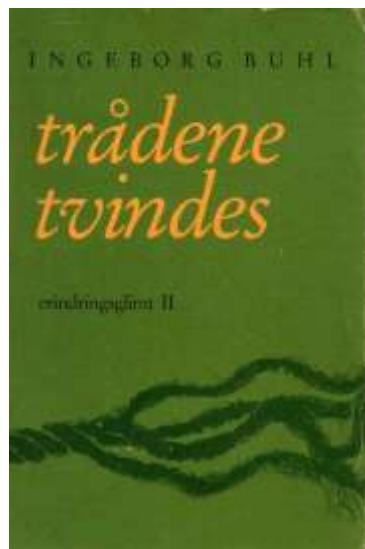
Fra Pastor Kroons tale – de var nære venner:

” Dette er ikke en sørge- men en takkefest for et langt og rigt liv. Det er sjældent at møde et menneske så rigt begavet som hun. Rent legemeligt havde hun talrige svagheder, men alligevel var hun så rigt udrustet, at hun kunne så at sige alt.... Engang blev der spurgt: ”Hvordan er hun?” og svaret lød: ”Hun er ikke normalt begavet. Hun er overbegavet.” Hun kunne skrive om alt, også alderdommens lyksaligheder, og det vil jeg læse et digt om.” Det gjorde pastor Kroon så med det resultat, at der blev smil og stille latter i kirken..” (Roskilde Dagblad)

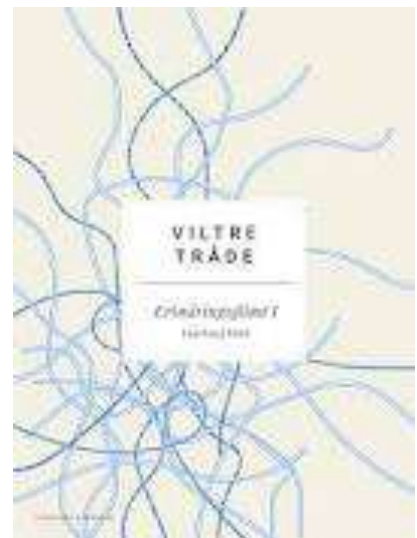
Til slut: hvis I har fået lyst til at lære IB nærmere at kende har hun udgivet sine erindringer i 2 bind.
Ej kronologisk, men spredte nedslag.

1976

1977

2017

Noter til foredrag for Klosterets Venner, april 2019

Peter Ditlevsen, grandnevø

